

դէտը եւ որ կանուկ փոխառելի բառ, վասն զի — բնական մ'ալ վրան առնելով զարդացած է, ուստի եւ արմատին բ տառը տարածւայնած է (dis-simile), և տառին առջեւ Ե տառն իրարուած է՝ ինչպէս նաեւ ի բլբլէ = *delphin*, Գրչի = *πελαῖα*, *ζαῖα*։ նաեւ Գրչի-բլբլէ = *ποταμαῖς* եւն։ Մ. Խորենացույ ցանկին մէջ, Դսիս = տառն յաջորդ վանկին է տառին համանայնած է եւ յետոյ մասամբ իրարուած է ծանօթ ձայնական օրէնքին համեմատ։ Անպիտան ինքնով ի մ'աւելցուելին անպիտան ի մ'առջեւ, կըր վերջնայն կից է նոյն տառ մը, կըր զանեւք նաեւ ի ռիֆէր = *σεμύδαλις* եւ ի Լուբլբլ = *λαβύρινθος*։ Յետոյ կըր տառախառման կրկին *σναταδhabakti*ով մը թելծեցած է։

13. Կրչի-Գր. *χαλαδριον* (Miklos. p. 75.) (Վարք հարանց, Գր. Մարտար. եւն.) Գրչիլու արուեստին վերաբերող ուրիշ փոխառելի բառերը տես վարք՝ թիւ 14, 21։

14. Միւրն. (Վարք Հար. Խորենով.) *Պաշն* (Վարդան եւն.) *μέλαν*.

15. Միւրն. կըր յաճախ միւրն-յ. *μηχανή*, բնիկ եւ փոխաբերական նշանակութեամբ՝ հին եւ յաճախ։ Երկրորդ միւրնի ա ձայնաւորն համանայնած է նախընթացին հետ. և տառին առջեւ մասկարդծն ալ դրուելը յառաջ եկած կ'երեւայ մագրանով բառին խառնուելուն։ Այս բառն ալ փոխառուած է Ինքնիւն ձեւով, զոր *W* յառաջ կը բերէ իբր երկրորդական ձեւ. *միւրն-յ*։ Բայց թէ տառն իբրեւ բառնելու է՝ կը ցուցնէ Մակաբէացուց զրոյց այն տեղի՝ որ ի վկայութիւն բերուած է, եւ ուր երկու բառեր թուիլով կը զանուկն։ Իսկ զ տառն և տառէն յառաջ եկած է տարածայնութեամբ (dissimilation), ինչպէս որ համանայնութեամբ (assimilation) յառաջ եկած է առջեւն բառին մէջ = *ἀνάβολον*. — *ιον* եւ *ον* վերջաւորութեանց փոխանակութեան վրայ տես վերջ՝ Գ, 6։

16. Պիւն եւ նուազականն՝ *պիւրն*, *πίναξ* եւ *πιναχίδιον* (Պաշ. ԺԱ, 39. Վարք Հարանց, Վարդան եւն.) (Lag. § 1889.) է ձայնաւորն կորուսած է ըստ ծանօթ ձայնական օրինաց։

17. Միւրն. (Մարթ. ԺԳ, 8 եւ 11. Մարկ. Զ. 25 եւ 28. Եղիշ. Մ. Խոր. Ագաթ.) *պոնգի* (Պաշ. Փարս. եւ յետինք) *σκούτελα* (du Canges II, 1399) լատիներէն *scutella* (Miklos. 125.) ըստ ձայնական օրինաց կորուսած էր ու ձայնաւորն, որ յետոյ դիտանականօրէն վերադարձուած է։

18. Ստիւն. *στάμνος* (Մարթ. Ի, 4 = *ξεστός*, *ξήψ* Կո. եւ յետնաց թով.) Ե եւ ն տառերու մէջ մասն ձայնաւորն *σναταδhabakti* մըն է, թերեւս նախաբար ու, այնպէս որ առաջին եւ երկրորդ վանկերու ձայնաւորն իրենց անջը փոխած են, ինչպէս հակառակն պատահած էր Գրչի-Գր բառին մէջ։

19. Միւրն. տես. *սիւն*. *սյուրչ* (Գառ. Գ, 5 եւն. Ամբիւ Ե, 23. Թովմաս Մեծոփեցի, Գր. Դարեկ, Վարդան եւն.)

20. Միւրն. *սիւն* (Վարք հարանց, Եղիշ. Ոսկեր.) *սփորչ*. կայ նաեւ *սիւն* (Lag. § 2296.) սկիւրն կրնարաղանայնը պարզելով՝ ինչպէս նաեւ հետեւեալ բառերուն մէջ՝ *սալմոս* = *ψαλμός*,

սիւն = *σχιφός* եւն, եւ բնիկ *սիւն* բառն *սիւն* Կրչի թով։

21. Տոմ (Հառնիւ.) Կոմ. Ե, 1. Աթա-նաս. Կոմ. (Վարք հար. Խառնիւ., Թով. Կաթ. եւն.) *τόμος* եւ *τομάριον*. *τόμος*ին երկրորդ ձայնաւորն ինկած է՝ ինչպէս *հոմ* = *χόμης* բառին մէջ ալ յ տառն։ Տոմիւն թով կայ նաեւ Կոմիւն։

22. Փիւն. *φελόντης* (Բ. Տիմ. Դ, 13, Վարք Հար. Դերս. Լամբ. եւն.) (Miklos. 87) որ գեւ. Ժողովրդեան լեզուին մէջ մնացած է քահանայից եւ կրօնաւորաց զգեստի մը նշանակութեամբ։ Հոս Ե տառն է փոփոխելով ինչպէս նաեւ նախընթաց բառին մէջ օր ու բլբլով մեկնելու է անշուշտ անով որ նախնարար յուսակաւ ձայնաւորն երկար կը հնչուէին իբր Ե եւ օ, որով յետոյ ծանօթ ձայնա-կան օրինաց ենթարկուեցան։

23. Գրչի. (Եր. Լ, 8. Թով. Կաթ. Կոմ. Կոմ. Փիւն, Թով. Մարտար.) *պոնգի* (Միւրն. Խոր. կայ տարբեր ընթերցումներ՝ *պոնգի*.) *γάρτης* (Miklos. 92.) Գր. Կարեկացուց Կրչի-Գր զործածելուն նշանակամբ բնականելու է հայերէն մասնովով Կրչի-Գր ուղղական մը, եւ այսպէս ուղղելու է Թով. Կրչի-Գր թարգմանին խօսքն փո. է *պոնգի* (այլ ընթերց. է *պոնգի*.) վասն զի չենք գտներ ուրիշ յուսակն բառ մը հայցականի ձեւով փոխառելի։

(Հարանցիւն.)

Բ Ա Ն Ա Ս Ց Ե Գ Ձ Ա Վ Ա Ն

Բ Ա Ն Գ Ե Գ

Այսուհի Ե թերից աստիճի լուսափայլ, Երբ դու տեսնում ես մեր ոչնչութիւն, Երկրային կեանքի իսպառն ու մրաւել, Այսմիջ զոյնի իսպառն ու արեւն, Նրսմանում է հայնացքը փայլուն Մշտում է եւ թեզ թանկի ղառնադին, Դու արտասուում ես եւ լուս աղօթում, — Օ՛, նախանում եմ ես քո աղօթքին...

Հշմոսին, 1891:

ԱԻ. ՆՍԱՆԱՆԻՆ

Ե Ր Ե Ց Ե

Ի քո անուն տրոփէ սիրտ իմ վառ աշխոյժ Լեզւամ անմիջ քերթական նոր իմ ոյժ Յափշտակներ սիրով յատկեղ վերանամ Գոմազարդել ղափնեաց յուրս անթաղամ։

Հոգիս համակ շաղկաւ ի հուր քոցառամ Վառարան մ'է վստանս հոյն մշտաթաղծ Ուր զացմանցս այրեալ կնդրով հանրաբայլ Ժաւանայլ իրօք զալիս վէտ ի վէտ։

Սիրտս առական մ'է կարկաղուն քերթողեալ Ուր քո պատկերն հայնաւորս բնեղեղ. Թէ փոթորիկն իսկ աղորտն յառական ընծ. Աշացս ի հուր պահեմ յաւէտ եւ անշնչ։